

DE INNOVATIESPRINT: ERVARINGEN RONDOM SNEL EN VEILIG NAAR SCHOOL

Hoe kun je heel snel innoveren en vooruitgang boeken in Coronatijd? **VOORT**, de innovatiemethodiek waarmee de GGD veel positieve ervaring opgedaan heeft, duurt minstens enkele maanden. Nu wordt dat proces gecompriemd tot een kortere variant van vier dagen: de innovatiesprint.

De sprint is een beproefd proces van vier dagen om vraagstukken op te lossen, nieuwe ideeën te testen en bestaande producten of processen razendsnel te verbeteren. Op de eerste twee dagen werkt het sprintteam aan één probleem en mogelijke oplossingen. Op dag drie wordt er een prototype uitgewerkt dat op de afsluitende vierde dag wordt getest bij de eindgebruikers.

Het plan voor de innovatiesprint wordt snel omarmd. Toch valt het tegen om meteen aan de slag te gaan. Het is moeilijk om de juiste mensen te vinden voor het sprintteam. In de eerste weken van de coronacrisis mag de GGD nog geen extra medewerkers aannemen, dus alle handen zijn nodig om de crisis te lijf te gaan. Het ideale sprintteam bestaat uit zes tot acht deelnemers uit verschillende disciplines en met verschillende achtergronden, die nieuwsgierig zijn, gepassioneerd en doorzettingsvermogen hebben.

In kansen denken

“Deelname aan een innovatietraject is niet voor iedereen geschikt”, zegt Edith Plompen van het team Innovatielab. “Je hebt echt mensen nodig die in kansen denken, eigenzinnig zijn en creatief met uitdagingen kunnen omgaan. Dat geeft snelheid en energie. En je moet op voldoende afstand zitten, want midden in de storm zie je niets. Je moet je niet laten meesleuren door de crisis.”

“**STEEK VOLDOENDE TIJD IN HET VOORTRAJECT EN VRAAG VOLLEDIG COMMITMENT VAN IEDERE DEELNEMER. WEES DUIDELIJK IN JE VERWACHTINGEN VAN DE DEELNEMERS.**”

Waar halen ze deze mensen vandaan, juist nu de druk op de organisatie zo hoog is? De directie doet bovendien een beroep op alle medewerkers om zich met de directe coronabestrijding bezig te houden. Dat geldt ook voor Edith, die mede vanuit haar verpleegkundige achtergrond gaat meewerken aan de coronapool. Maar na enige tijd dringt tot haar door. “Juist nu konden we de innovatietrajecten niet laten vallen. We hebben bovendien drie stagiairs die iets over innovatie moeten leren.”

Goede teamsamenstelling

Achteraf gezien heeft ze juist veel profijt gehad van haar activiteiten bij de coronatesten. “Ik zat er middenin en was ‘one of the guys’ in het veld. De bemonstering bij mensen thuis was even het allerbelangrijkste. Ik kon daardoor goed in contact blijven met alle mensen die zo hard bezig in het Coronaproces en tegelijkertijd ook kijken wie interesse had om mee te doen in onze innovatietrajecten. Zo droegen mijn werkzaamheden heel praktisch bij aan de juiste samenstelling van ons team.”

De eerste sprint: gezond en veilig naar school

Nu de hele GGD omgevormd is tot crisisorganisatie, formuleert het MT een andere invalshoek om vernieuwingen en verbeteringen door te kunnen voeren. Niet 'wat willen we', maar 'wat kunnen we nu wel?' En ook: welk team wil aan de slag en heeft daarvoor ook tijd? "Het maakt eigenlijk niet uit wat we als eerste aanpakken", geeft Eveline aan. "Iedereen moet online gaan werken en is toch al bezig met overschakelen."

De keuze valt op het team Preventie en Gezondheid voor een kort en snel vernieuwingstraject van twee keer twee dagen. Dit team is in een zoektocht om op een andere manier te gaan werken bij preventie en gezondheid, onder andere op de scholen en in samenwerking met de collega's van jeugdgezondheidszorg. Zij voelen zelf de noodzaak van vernieuwing.

Stroomversnelling

Die urgentie geeft vaart aan de online innovatiesprint. Edith: "Gewoonlijk wordt er meer gepraat. Nu raakt vanuit een andere energie alles meteen in een stroomversnelling. Dat is gaaf en aanstekelijk om mee te maken."

De uitdaging van het sprintteam gaat over het organiseren van een andere manier van werken met scholen. Het doel: over een jaar benutten leerkrachten regelmatig de kennis van de GGD om de veiligheid en gezondheid van kinderen en ouders te verbeteren. Dat betekent ook meer samenwerken vanuit de vraag van de school en samen kijken wat er nodig is voor kinderen. Vanuit de community dus, en meer vraaggericht.

Herformulering

Deze vraag krijgt bij de sprint een herformulering, zodat het direct aansluit bij de concrete opgave waar scholen nu voor staan: als de scholen na de eerste lock down weer opengaan, hoe kan de GGD dan daarbij ondersteunen om dat goed en veilig te doen? Op die manier wil het sprintteam zich richten op wat er nu in de praktijk speelt, zonder lange plannenmakerij.

EDITH PLOMPEN EN EVELINE VAN ECK
INNOVATIELAB GGD

De groep wordt geleid door een externe facilitator, waarbij Eveline van Eck van het Innovatielab optreedt als co-facilitator. De groep werkt volledig online. Met succes, merkt Eveline. "Online maakt de samenwerking in veel opzichten makkelijker en efficiënter. We hebben geen reistijd, je hoeft geen locatie te regelen en je kunt werkvormen online goed faciliteren. We merkten ook dat het klantenpanel online juist makkelijker bij elkaar te halen is dan als je mensen in een zaal verzamelt."

De voorbereidingen voor de online bijeenkomsten vragen wel veel meer tijd dan anders, is de ervaring van Eveline. "Voor de verbinding en de creativiteit heb je goede werkvormen nodig. Je moet werken met breakout rooms en nieuwe technieken. We hebben daarbij verschrikkelijk veel geleerd. Ook onze eigen aannames op dit gebied werden flink op de proef gesteld."

Vertrouwen

Het blijkt te werken. Dankzij de eerder opgebouwde vertrouwensrelatie hebben ze de juiste mensen in de teams gekregen. Edith: “De groep voelt zich echt een team, ook al werken we online. Dat gevoel gaat door de beeldschermen heen. Iedereen die zich alleen thuis voelde werken, voelde zich nu weer enorm verbonden met elkaar. We zitten samen in een bubbel.”

De sfeer in de sprint is enorm positief. “Dit gun ik nog veel meer collega’s”, zegt Bernadette van Oers, die als MT-lid voor het eerst meedoet aan een sprintteam. Ze vindt het niet alleen een hele leuke en energieke ervaring, maar is ook verrast over de efficiënte werkwijze binnen het team. “De vraag voor de sprint is heel duidelijk en goed afgebakend. Dat is enorm stimulerend en levert heel veel energie en ideeën op. Voor mij is dit ook een belangrijke leerervaring voor de rest van mijn werk: als we te veel gaan praten, dan hebben we onze vraag niet helder.”

“ **BEREID DE ONLINE BIJeenKOMSTEN GOED VOOR EN WEES JE ERVAN BEWUST DAT DIE VOORBEREIDING VEEL MEER TIJD VRAAGT DAN FYSIEKE BIJeenKOMSTEN. KIES VOOR PASSENDE WERKVORMEN, ZODAT JE ER VEEL ENERGIE IN BRENGT. OOK HUMOR IS EEN BELANGRIJKE SUCCESFACTOR.** ”

De praktijktest: een prachtige glossy

Het kenmerk van de innovatiesprint is dat de nieuwe ideeën niet eerst verwerkt worden in een businesscase, maar meteen getest en uitgeprobeerd worden. Daarvoor wordt een prototype gemaakt. Op die manier kan de groep heel snel ontdekken of het idee bij de behoefte past van de eindgebruikers.

Diverse duo's uit het sprintteam steken al hun energie in het opzetten van het experiment, het maken van een prototype en het opzetten van interviews. Ze gaan na wie ze zelf kennen in het onderwijs, zodat ze de concepten kunnen voorleggen.

BERNADETTE VAN OERS
MT GGD

Online werken

Het lukt om op korte termijn leerkrachten te vinden die willen meedenken. Vier leerkrachten geven hun reactie, een aantal anderen luisteren mee. Dat de raadpleging volledig online is, blijkt een voordeel te zijn: het is het extra gemakkelijk om de mensen snel bijeen te brengen. Ook in de meivakantie, die normaal gesproken 'heilig' is voor leerkrachten.

Een van de uitgewerkte concepten is een mooie glossy voor leerkrachten: de Jippie, met als ondertitel we mogen weer naar school. Het team heeft een magazine met tips, tools, werkvormen voor ogen, zodat leerkrachten makkelijker met leerlingen in gesprek kunnen gaan over de afgelopen periode. Met een Bubble Road Show ('beleef de wereld van het handen wassen digitaal') en een interview met een deskundige op het gebied van infectiepreventie over 'veilig aan de slag in tijden van corona'.

Ontvangst bij gebruikers

Een aantal reacties van de eindgebruikers is positief. Er zal zeker aandacht moeten zijn voor het welbevinden, en daarvoor ligt nog geen vast plan, geeft een leerkracht aan. Maar ook krijgen de teamleden direct te horen dat de bedachte ideeën de leerkrachten nauwelijks verder helpen. Bernadette: “Een box met hulpvragen om het welbevinden van de leerlingen te bespreken bleken ze al lang te hebben.”

Ook de Jippie krijgt een behoorlijk kritische ontvangst. Diverse leerkrachten geven aan dat ze geen fysiek contact willen, want ze willen het liefst zo min mogelijk mensen van buiten op school. Zelf komen ze niet meer in de docentenkamer. In deze tijd zit iedereen alleen in zijn eigen klaslokaal, laten ze weten. Een magazine in de docentenkamer heeft dus weinig zin.

Snelle antwoorden

Het allerbelangrijkst vinden de leerkrachten dat de GGD snel en zonder twijfel hun vragen kan beantwoorden, bijvoorbeeld over de kwaliteit van het binnenmilieu. Een belangrijke leerervaring voor Bernadette. “Je moet niets voor andere mensen gaan bedenken, maar je moet aansluiten op wat ze zelf al aan het doen zijn. Dat betekent het gesprek aangaan met leerkrachten en ouders en dan later ook weer vragen: is dit wat je helpt?”

“**TOETS JE IDEE ZO SNEL MOGELIJK BIJ DE EINDGEBRUIKER: JE KLANT OF EEN ANDERE DOELGROEP. JUIST ALS JE IDEE NOG PRIL IS EN NIET AF. VRAAG OM FEEDBACK EN VRAAG GOED DOOR. WAT IS VOOR JE DOELGROEP BELANGRIJK? WAAR WORSTELLEN ZIJ MEE EN WAAR LOPEN ZIJ TEGENAAN? WAT ZIJN HUN VERLANGENS, WENSEN EN BEHOEFTE?**”

De leerkrachten hebben veel praktische vragen, bijvoorbeeld of een kind met een snotterige neus toch naar school kan. Of ze krijgen geen contact met een bepaald kind en vragen de GGD om de eigen contacten daarvoor in te schakelen. Bernadette: “Als we scholen ondersteunen, moeten we voortaan iedere keer vragen wat ze er zelf van vinden.”

Iedere keer moet je elkaar en de eindgebruikers de vragen stellen: is dit wat je wilt en wat je nodig hebt. “Door deze aanpak is heel duidelijk geworden dat wij niet de rugzakken van anderen moeten vullen”, zegt Bernadette. “We moeten veel meer vragen op welk vlak anderen onze ondersteuning willen.”